

O PETKOVŠKOVI SLIKI »BENEŠKA KUHINJA«

RAFAEL OGRIN

Ko so 27. januarja 1890 sodnijsko popisali Petkovškove slike, sta bili med njimi dve »Beneški kuhinji« in sicer prva, velika 200 × 150 cm, v lepem zlatem okviru, in druga, »nedogotovljena«, nekoliko manjše velikosti.

Dne 4. junija 1890 se je Petkovšek prvič vrnil s Studenca. To poletje je prodal Gabrielu Jelovšku manjšo »Kuhinjo«. Ker je bila slika nedogotovljena, jo je dal Jelovšek slikarju Kopaču, da jo je izdelal, in jo je pozneje daroval svojemu zetu Polaku. Prvo »Beneško kuhinjo« pa je Petkovšek 14. novembra istega leta poslal na Dunaj in sicer ne v Künstlerhaus, kakor se je doslej vedno trdilo, marveč v avstrijski Kunstverein, kot je razvidno iz tovrnega lista, s katerim je bila slika vrnjena. Tovorni list je ohranjen v Petkovškovih sodnih spisih.

Kunstverein je imel svoje razstavne prostore v Tuchlaubenu. Bilo je to društvo prijateljev umetnosti, ki je skrbelo za razstavo in prodajo umetnin. Člani so dobivali proti nekemu letnemu prispevku delnice, ki so veljale kot srečke za vsakoletno žrebanje umetnin, ki so se nakupile iz članskih prispevkov.¹

Kunstverein Petkovškove slike ni kupil, marveč jo je 26. avgusta 1891 vrnil po železnici na Petkovškov naslov v Borovnico. Tja jo je šel Petkovšek takoj iskat, ko se je 10. oktobra tistega leta drugič vrnil s Studenca. Slika je nato še isti mesec peljal razstavljat v Ljubljano in jo v začetku januarja 1892 vzela s seboj v München. Od tam je bila slika vrnjena 11. maja istega leta v Verd, kjer jo je 19. maja cenil Simon Ogrin na 50 gld. Dne 4. junija pa je poročal Petkovškov varuh sodniji, da je to sliko prodal pod roko poštarju Obrezi za 40 gld. V cenilnem zapisniku so nato Ogrinovo cenitev popravili od 50 na 40 gld in popravili tudi prenos in končno vsoto v številkah in besedah. Ob smrti poštarja Obreze je po dedoval premoženje njegov nečak Ernest Hribar, ki je vse razprodal in se preselil na Jesenice na Dolenjskem. Njegovim potomcem ni znano, kam je prešla slika »Beneška kuhinja«.

Med slikami, ki jih je Simon Ogrin cenil 19. maja 1892, je bila še skica »Beneške ku-

hinje«, ki je prišla pozneje v last Jurci na Vrhniki. Dne 8. januarja 1892 je Petkovškova mati poročala sodišču, da njen sin pridno slika in da je izgotovil že dve sliki. tretjo pa ima v delu. Ena izmed teh treh je morala biti zgornja skica.

Tako je znana slika »Beneška kuhinja« v treh izvodih:

I. velikost 200 × 150 cm. Slika je bila razstavljena na Dunaju in v Ljubljani; kupil jo je poštar Obreza ter je brzkone izgubljena.

II. velikost 120 × 134,5 cm. Slika je last J. Polaka. Ob popisu 27. januarja 1890 je bila označena kot nedogotovljena in jo je izdelal do kraja slikar Kopač.

III. velikost 79 × 77 cm. Študija je bila v lasti Jurce na Vrhniki.

Ko sem pisal članek o Petkovšku, ki je bil objavljen v 2. številki II. letnika Kronike leta 1954, so bili originalni Petkovškovi sodnijski spisi v NUK² založeni in sem zato uporabljal Veselov izpisek iz njih. Iz teh pa se usoda posameznih Petkovškovih slik ni dala ugotoviti. Zato sem posnel po članku M. Marolta v Močilniku,³ da je »Beneška kuhinja«, »ki jo je hotel Petkovšek poslati v dunajski Künstlerhaus v razstavo, istovetna s tisto, ki je danes v lasti J. Polaka«.

Šele po izidu članka v Kroniki, ko je bilo mogoče pregledati originalne sodne spise, sem ugotovil, da je bila moja označba »Beneške kuhinje« I. in II. prav obratna, in da je od mene označena »Beneška kuhinja II« v resnici »Beneška kuhinja I.«, to je tista, ki je bila razstavljena na Dunaju ter v Ljubljani in pod roko prodana poštarju Obrezi, in da je od mene označena »Beneška kuhinja I.« v resnici »Beneška kuhinja II.«, to je tista, ki jo je Petkovšek sam prodal Jelovšku in ki ni bila nikjer razstavljena.

OPOMBE

1. Brockhaus, Konversations Lexikon 1898, 10. Bd., »Kunstvereine«. — 2. Sodni spisi o varuštvo in zapuščini J. Petkovška v rokopisnem oddelku NUK. — 3. Močilnik, list dijaškega krožka »Vrhnika«, I. leto, 2. štev., 1940, str. 40.